

Î N C H E I E R E

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Firma de Producție și Comerț „Ungar” Societatea cu Răspundere Limitată împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 18 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” și menținută hotărârea din 10 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 15 octombrie 2018, FPC „Ungar” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza contractului de recepționare și preepurare a apelor uzate cu concentrații majore de poluanți nr. 20-13/16236 din 19 ianuarie 2010, SA „Apă-Canal Chișinău” s-a obligat să recepționeze și epureze apele uzate deversate, iar FPC „Ungar” SRL s-a obligat să achite serviciile prestate în condițiile contractului enunțat.

A menționat că la data de 23 martie 2017, SA „Apă-Canal Chișinău” a adoptat decizia de a rezilia unilateral contractul menționat începând cu 1 mai 2017, ulterior decizia de reziliere a contractului a fost justificată prin Decizia Consiliului de Administrație al SA „Apă-Canal Chișinău” din 12 iunie 2016.

În același timp, a relatat că a fost informat că SA „Apă-Canal Chișinău” pentru depășirea normelor concentrației maxime admisibile (CMA) în apele uzate va aplica coeficientul de majorare la tarif (tarif diferențiat).

A obiectat că contrar declarației SA „Apă-Canal Chișinău” făcută în scrisoarea nr. 1200/3906 de a încheia un acord bilateral, acesta nu a fost semnat între părți, iar serviciile au fost prestate în continuare, astfel încât acțiunea contractului nr. 20-12/16236 din 19 ianuarie 2010 a fost preluată.

A invocat că SA „Apă-Canal Chișinău” în temeiul unui act administrativ unilateral, abuziv și contrar legii, lezează drepturile și interesele FPC „Ungar” SRL și altor agenți economici vizați selectiv și arbitrar, prin aplicarea discriminatorie a prevederilor Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013.

A specificat că, aplicarea selectivă a coeficientului de majorare la tarif plasează FPC „Ungar” SRL în poziție de inegalitate concurențială, dar și constituie o discriminare economică directă comparativ cu majoritatea persoanelor juridice care activează în mun. Chișinău și care achită în continuare tarifele aplicate de către operator până la 1 mai 2017.

A explicat că potrivit art. 4.1. al Contractului privind recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majore de poluanți nr. 20-13/16236 din 19 ianuarie 2010, este prevăzută metodologia de calcul al plății pentru recepționarea și preepurarea apelor deversate de FPC „Ungar” SRL care este de 0,5 coeficient aplicat la tarif existent.

În contextul dat, a precizat că SA „Apă-Canal Chișinău” nu respectă prevederile contractului încheiat, aplicând coeficienții adoptați unilateral prin Decizia Consiliului de Administrație al SA „Apă-Canal Chișinău” din 12 iunie 2017.

A accentuat că contrar pct. 4.1. din contractul nr. 20-13/16236 din 19 ianuarie 2010, SA „Apă-Canal Chișinău”, a emis factura fiscală seria AAE nr. 7212343 din 31 iulie 2018 în care a aplicat ilegal coeficientul de majorare la tarif CMA.

A comunicat că, urmare a recepționării facturii enunțate, a achitat doar suma corectă nu și supraplata impusă abuziv de către SA „Apă-Canal Chișinău”.

A specificat că în factura fiscală contestată, SA „Apă-Canal Chișinău” face trimitere la contractul nr. 439833/33, însă un asemenea contract care ar avea obiect recepționarea și preepurarea apelor uzate nu există.

În sensul dat a susținut că, între părți a fost semnat contractul nr. 4-398-33 din 23 noiembrie 2001 privind livrarea apei și recepționarea apelor uzate, dar în temeiul acestui contract SA „Apă-Canal Chișinău” a prestat și continuă prestarea serviciilor exclusiv de livrare a apei și canalizare.

A relatat că, acest contract nu are nici o tangență cu recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majore de poluanți cu aplicarea tarifului diferențiat, care sunt un alt tip de servicii prestate de SA „Apă-Canal Chișinău” și constituie obiect al contractului nr. 20-13/16236 din 19 ianuarie 2010 privind recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majore de poluanți.

A mai menționat că la data de 23 august 2017, în comun cu alți agenți economici discriminați au înaintat o petiție colectivă adresată Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, Consiliul Concurenței și Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului privind examinarea abuzurilor și acțiunilor ilegale ale operatorului SA „Apă-Canal Chișinău”.

A indicat că la data de 20 august 2018 a depus cerere prealabilă în vederea tranșării litigiului iscat, însă prin scrisoarea nr. 1200/13200 din 21 septembrie 2018 s-au respins cerințele cererii prealabile.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 22 alin. (18) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013.

A solicitat anularea facturii emise de SA „Apă-Canal Chișinău” Seria AAE nr. 7212343 din 31 iulie 2018.

La 2 noiembrie 2018, FPC „Ungar” SRL a înaintat acțiune de contencios administrativ împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, solicitând anularea facturii Seria AAE nr. 8683922 din 30 august 2018 cu suma de 32 263,12 lei.

La 15 ianuarie 2019, FPC „Ungar” SRL a înaintat acțiune de contencios administrativ împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, solicitând anularea facturii Seria AAF nr. 3149570 din 31 octombrie 2018 cu suma de 30 975,37 lei.

În motivarea acțiunilor depuse a reiterat argumentele de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată din 15 octombrie 2018.

Prin încheierea din 18 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cauza civilă la cererea FPC „Ungar” SRL împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la contestarea actelor administrative-facturii fiscale seria AAE nr. 8683922 din 30 august 2018 în suma de 32 263,12 lei (nr. 3-425/18) și cererea FPC „Ungar” SRL împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” privind anularea facturii fiscale (nr. 3-117/18) au fost conexe într-un singur proces cu cauza civilă la cererea FPC „Ungar” SRL împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” privind anularea facturii fiscale nr. 7212343 din 31 iulie 2018 (nr. 3-389/18) (f. d. 71, vol. I).

Iar, prin încheierea din 1 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost declinată competența de la examinarea cauzei sus-menționate pentru a fi examinate în complet specializat în materia de contencios administrativ (f. d. 73, vol. I).

Prin hotărârea din 10 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea. Au fost anulate facturile fiscale Seria AAE nr. 7212343 din 31 iulie 2018, Seria AAE nr. 8683922 din 30 august 2018 și Seria AAF nr. 3149570 din 31 octombrie 2018 emise de către SA „Apă-Canal Chișinău” în privința FPC „Ungar” SRL.

La 18 decembrie 2019, SA „Apă-Canal Chișinău” a depus apel împotriva hotărârii din 10 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 18 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” și menținută hotărârea din 10 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut prevederile art. 22 alin. (18) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013, care reglementează aspecte ce țin de evacuarea apelor uzate.

Cu referire la norma citată și în coraport cu materialele cauzei, instanța de apel a conchis că SA „Apă-Canal Chișinău” nu are niciun temei legal și contractual în baza căruia ar avea dreptul să calculeze FPC „Ungar” SRL alte sume cu titlu de tarife diferențiate, precum și să modifice tarifele diferențiate pentru livrarea și recepționarea apelor uzate, până la semnarea noului contract și/sau acord bilateral, întocmit în conformitate cu prevederile legislației mediului.

În acest sens, instanța de apel a notat că în lipsa unei formule clare a tarifului diferențiat pentru deversarea apelor uzate cu concentrație maxim admisibilă, SA „Apă-Canal Chișinău” stabilește în mod unilateral tariful diferențiat, această modalitate de calcul a tarifului diferențiat nefiind reglementată de o normă legală sau normativă.

La 5 mai 2020, SA „Apă-Canal Chișinău” a depus recurs împotriva deciziei din 18 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală, fiind pasibilă de casare.

A declarat că S.A. „Apă-Canal Chișinău” furnizează servicii de alimentare cu apă și recepționare a apelor uzate în baza contractului nr. 439833 din 23 noiembrie 2001 semnat cu FPC „Ungar” SRL, pentru locurile de consum: Str. Trandafirilor 43, bd. Moscovei, str. Alexandru cel Bun, bd. Renașterii și str. 21 August.

A explicat că ulterior prin acorduri adiționale în contract au fost incluse și alte locuri de consum: str. Gh. Madan, 87/7 (7 noiembrie 2002), str. 31 August, 113 (18 mai 2004), str. Ion Creangă, 64 A (27 decembrie 2005), bd. Moscova, 11 (14 februarie 2008), str. Socoleni, 31 (secția de producere).

A precizat că la data de 19 ianuarie 2010, la contractul de bază părțile au încheiat un contract suplimentar, Contractul privind recepționarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți în rețeaua publică de canalizare nr. 20-13/16236, în conformitate cu care FPC „Ungar” SRL a achitat un coeficient de 0,5 la tarif pentru depășirea normativelor CMA în apele uzate.

Prin urmare, având în vedere că Contractul privind recepționarea și epurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți nr. 20-13/16236 din 19 ianuarie 2010 a fost reziliat de către S.A. „Apă-Canal Chișinău”, este în vigoare și se aplică corespunzător prevederile Contractului nr. 439833 din 23 noiembrie 2001 privind livrarea apei și recepționarea a apelor uzate.

A considerat că calculul tarifului diferențiat a fost efectuat strict conform prevederilor Contractului nr. 439833 din 23 noiembrie 2001, prin prisma dispozițiilor art. 22 alin. (18) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în condițiile art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 18 martie 2020. Totodată, se constată că decizia instanței de apel a fost notificată recurenteii în data de 27 aprilie 2020 (f. d. 211, vol. I).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 5 mai 2020, în termenul prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

Prin referința din 2 iunie 2020, FPC „Ungar” SRL a solicitat declararea inadmisibilă a cererii de recurs sau respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de SA „Apă-Canal Chișinău”.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru